

Razgled po pravniških revijah.

Schweizerische Zeitschrift für Strafrecht. — Revue Pénale Suisse
— letnik 1924.

Carl Stooss (Graz): »Aschaffenburgs Kriminalpolitik.«
V tem članku dokazuje stari mojster kriminalnega prava znanemu psihiatru in kriminalnemu politiku prof. Gustavu Aschaffenburgu, ki je izdal l. 1923 svojo knjigo »Das Verbrechen und seine Bekämpfung« v 3. popravljeni izdaji, da za kriminalno politiko ni dovolj, če se poslužuje naravnoznanstvene metode, treba ji je tudi pravoznanstvene izobrazbe. Aschaffenburg pledira za »nedoločeno sodbo«, pri kateri odločuje o kazni ex post posebna komisija. Stooss, ki je oče projekta kazenskega zakona za Švico in je prvi predlagal poleg kazni uvedbo očevalnih sredstev, vztraja pri tem dualističnem sistemu in na koncu navaja med šestimi modernimi načrti, ki so se oprijeli takega sistema, tudi — našega — G. F. v. Cleric (Zürich): »Die Anwendung ausländischen Strafrechtes durch den inländischen Richter; pride do novih tez, da uporaba inozemske mitior lex in mitior poena ne smejo veljati za mednarodni kazenskopравни aktiom, ampak bodo naj le podlaga za fakultativno omiljenje kazni ali pa pomilostitev. — Herbert Engelhardt (Heidelberg): »Ehre und Strafrecht.« Razprava se peča predvsem s švicarskimi načrti, pa je z ozirom na zelo važen, a nič manj sporen pojem »časti«, ki ga obdeluje s pravnega in modroslovnega stališča, vredna študija. — Alhard Gelpke (Winterthur): »Die bedingte Verurteilung in psychologischer Beleuchtung.« Pisec zahteva natančen študij obsojenca glede značaja, polaga pri tem veliko važnost na grafologično oceno njegove pisave. Ker se sodišča doslej ozirajo le na seznam prejšnjih kazni, pa premalo upoštevajo obsojenčev značaj, s tem resno ogražajo uspehe pogojne obsodbe. — Ernst Hafter (Zürich): Behandlung von Gewohnheitsverbrechern, Liederlichen und Arbeitsscheuen.« Vsa razprava napada, in to po vsej pravici, načrt zakona za kanton St. Gallen, ki hoče hudodelce iz navade, prisiljenca in delomrzneže pospraviti v kaznilnico, dočim je edino pravilno stališče, da spadajo tja samo tisti, ki so v kazni, a ne tisti, ki so radi očuvanja družbe pred njimi potrebni pridržanja. — Robert Heindl (Berlin): »Einige Bemerkungen über das Fingerabdruckverfahren.« Pisatelj, ki je spisal posebno knjigo »System und Praxis der Daktyloskopie und der sonstigen Methoden der Kriminalpolizei (v drugi izdaji izšla 1922 v Berlinu), podaja v kratkem vse to, kar treba modernemu kriminalistu vedeti o daktiloskopiji osobito pa poudarja važnost metodičnega iskanja prstnih odtiskov in priporoča vsem neposredno delujočim praktičnim kriminalistom, naj pazijo, da se ne zamešajo njihovi prstni odtiski z zločinčevimi. Paul Logoz (Geneve): La réforme du droit pénal militaire Suisse.« Prinaša vrlo upoštevne predloge tudi glede splošnega dela kazenskega zakonika. — Ernst Delaquais (Bern): »Einführung in das Gefängniswesen.

Rückblick und Ausblick.« V tej rapravi je zaokroženo povedano vse, kar treba, da se iz zgodovinskega razvoja, kakor tudi iz modernega pokreta razumejo dandanašnje težnje po modernih kaznilnicah, ki ne ubijajo duha, ampak vzgajajo.

Policija (Beograd, letnik 1924). Iz pestre vsebine tega oficioznega 60 tiskovnih pol obsegajočega polmesečnika naj v orientacijo domačim kriminalistom navedem po materialih urejeno najvažnejše razprave, ki jim pritiče znanstvena vrednost!

Materialno kazensko pravo: A. Kuzmanović: Oduzimanje stvari po srbskom krivičnom zakoniku (št. 13, 14). D. Alimpić: Pravilnik za izvršenje zakona o držanju i nošenju oružja (št. 17, 18). — **Formalno kazensko pravo:** A. Kuzmanović: O medjunarodnoj konvenciji za suzbijanje nemoralnih publikacija (št. 1, 2). Isti: O medjunarodnoj konvenciji o saobračaju automobila (št. 13, 14). A. Čurić: Upravna oblast i žandarmerija (št. 19, 20). Žarko Miladinović: Sahrana sa sagorevanjem i pravda (št. 5, 6); pisatelj se zavzema za sežiganje mrličev in pobija vse pomisleke, ki se porajajo s stališča kazenskopravnega reda. — **Kriminalna politika:** Dušan Subotić: Problem kriminaliteta, (št. 17, 18); Isti: Socialna profilaksna kriminaliteta, (št. 21, 22). — **Kriminalistika:** a) subjektivna: Žarko Ružić: Lečenje kleptomanije (št. 1, 2); v referatu se zavzema pisec za sugestivno metodo. J. Vidaković: Hipnotizam u kriminalistici (št. 9, 10). Dušan Subotić: O krivčevoji duši (št. 15, 16). b) objektivna: Branko Žegarac: Kriminalni muzej policijske direkcije za Bosnu i Hercegovinu u Sarajevu (št. 3, 4). — —: Statistika poslovanja kralj. policijskega komisarijata v Mariboru za l. 1923 (št. 3, 4; edini slovenski pisani, z latinico tiskani članek v letniku). **Organizacija varnostnih organov:** Alfred Käfer (Bruselj): O medjunarodnoj vezi policijske službe (št. 1 do 4). Vasa Lazarević: Najnovije organizacije državne policije sigurnosti u Rumuniji i Bugarskoj (št. 3, 4). Bruno Schulz: Stvaranje jednog medjunarodnog policijskog biroa (št. 5—8); Teodor Šporn: Organizacija policijskih vlasti u Sloveniji s obzirom na zakon o opštoj upravi (št. 13, 14). Pisatelj priporoča: V Ljubljani in Mariboru naj se prenesejo kakor je to za Celje in Ptuj že urejeno, vsi posli, za katere je pristojen srezki glavar, pa jih vrši sedaj policijsko oblastvo, v teritorialno pristojnost tiste srezke uprave, ki ima sedež v tem mestu. Izključno lokalna policijska oblast naj se vrne občinam. Policijska direkcija v Ljubljani in policijski komisariat v Mariboru ostaneta kakor sta, vendar se formalno podredita srezkemu poglavarju. A. Gustin: Izveštaj o radu Policijske direkcije v Ljubljani (št. 13, 14). Vrlo zanimivo gradivo. Spisov leta 1922 je bilo: Kazenskih ovadb 3403, glede pobijanja draginje 385, ovadb radi tajne prostitucije 153, o smrtnih nezgodah in težkih poškodbah 20, o samomorih 27 (4 ženske, 23 moških); o poskusih samomora 3, o pobeglih nedoletnikih 83.

o izgubljenih predmetih 774, o najdenih predmetih 754. Prometa (prihod in odhod) na železniških kolodvorih je bilo in sicer vse leto 1922 ter v prvi polovici 1923; na glavnem kolodvoru 2,418.611 odn. 1,162.183 oseb, na drž. kolodvoru v Šiški: 92.163, odn. 100.712, na dolenijskem kolodvoru 246.256, odne. 46.251 oseb. — Aleks. Vragović: Organizacija naše policije (št. 15, 16). — Vekoslav Keršovan: Reorganizacija policijskih vlasti u državi, a osobito u Slovenačkoj (št. 17, 18). Pisatelj se peča s predlogi Teodorja Šporna (vidi zgoraj) in izraža svoje mnenje, da bi se morala policija zakonito urediti tako, da bi prišle na sedeže velikih županov posebne policijske direkcije ali komisarijati. Vsi policijski posli naj se odvzemo samoupravnim oblastvom in dajo policijskim oblastvom. — K. Spačić: Unifikacija zakona (št. 19, 20, se peča le z upravnimi zakoni). — **Državno pravo:** doc. Jovan Štefanović: Granice slobode parlamenta i zaštita građana od njegove svemoći (št. 21, 22). Pisec pledira za fakultativni zakonodajni referendum, dalje za pravico sodnikov, da preskusijo ustavnost zakonov in da jim neustavnih ni uporabljati. **Upravno pravo:** doc. J. Štefanović: Nadzor državne vlasti nad samoupravnim finansijama (št. 1—4). A. (limpić): Drugi medjunarodni kongres za poboljšanje administracije (št. 1, 2). doc. Jov. Štefanović: O administrativnim sudovima i njihovoj nadležnosti u opšte i kod nas (štev. 7—12). — Odgovornost policijskih i opštinskih vlasti po zakonu o taksama (št. 11, 12).

Razen teh in še mnogih drugih razprav in poročil prinaša list oficijozno mnogo uradnega gradiva, od katerega omenjam: Objašnjenje generalne direkcije posrednih poreza o razumevanju pojedinih odredbav novog zakona o taksama; Načelne odluke opšte sednice Kasacionog suda; Pravilnik o upotrebi narodne snage za opravlku javnih putova; Pravilnik o uposlanju radnika stranih državljana.

Dr. M. D.

Gerichtszeitung (Dunaj) 1924. Ta v prvi vrsti praktičnim potrebam namenjeni časopis je prinašal tudi v lanskem 75. letniku obilico gradiva o pravnih vprašanjih, ki so še sedaj nam skupna z Avstrijo. Uvodni članek bivšega kanclerja F. Seipla: »Staat und Gesellschaft« govori o današnjih nalogah družbe napram državi (str. 1.) — Dr. E. Fischer-Colbrie: »Ein paar Worte über die Transportgefahr beim Kaufe« (str. 5). § 429 o. d. z. uravnavava obenem s prenosom lastnine tudi prehod nevarnosti transporta. — Dr. Kleinmann daje pod naslovom: »Grundbuchsergänzung« nekaj nasvetov za poenostavljenje postopka (str. 6). — Dr. R. Weishut-Dr. Beißer: »Zum Begriff der bestätigenden Entscheidung« (str. 23). — Polemika, kdaj je smatrati sodno odločbo za potrjeno po § 502/3 c. pr. r. Dr. Weishut zahteva poleg potrditve sodbe po 2. stopnji tudi še soglasje v razlogih obeh sodb, dr. Beißer pa temu oporeka in zahteva samo soglasje v vsebini in pravni podlagi sporne pravice ali pravnega razmerja. Če tega iz tenoriev obeh sodb ni moči razbrati, je pritegniti v pojasnilo še ostale dele sodb. — Dr. H. Posthoff: »Verzicht auf Tariflohn« (str. 36). Pri-

stanek delavca na nižjo mezdo, kakor je pogojena v kolektivni pogodbi, je tako tekom delovnega razmerja kakor tudi po njegovem prestanku pravno brez učinka. Priporoča pa, ustanoviti za tožbe na naknadno izplačilo mezdnih razlik kratko zastaralno dobo. — V članku »Der Berufungsantrag. Wichtigkeiten« (str. 53) polemizira dr. M. Hantsch s Sperlom, češ da obsega prizivni predlog na razveljavo sodbe implicite tudi predlog na izpremembo in da so ničnosti našete izčrpno v § 477 c. pr. r. Dr. L. Heller raziskuje, kako je obravnavati različne zaznambe vrstnega reda pri prisilni prodaji: »Anmerkung der Rangordnung und Zwangsversteigerung« (str. 59). — »Liquidation und Dissolution« od dr. M. Klarmanna, prispevek k doktrini o razdružitvi družb (str. 76). — Dr. H. Diemath: »Verkürzung des schuldigen Unterhaltes« skuša pritegniti § 950 o. d. z. na pomoč, da bi preskrbel vzdrževalnino za nezakonske otroke od očetov, ki se udninjajo samo za hrano in stanovanje. (Primerjaj pa k temu sodbo dunajskega vrh. sodišča na str. 165.) Dr. H. Dnistriansky: »Moderne Theorie der Reallasten« (str. 114). Pisatelj raziskuje bistvo realnih bremen in jim nakazuje mesto med služnostmi in zastavnimi pravicami. Bistvo mu je gospodarski namen teh bremen, kajti realna bremena so »Nutzungsrechte«, ki se dosežejo s pomočjo tujega zemljišča. Vendar označuje njegova terminologija samo pasivno stran tega pravnega instituta. — Dr. E. Hellmer: »Zur Frage der Gerichtsferien« (str. 117) p'edira, da bi se poleg nekaterih spornih izreke tudi vse nesporne stvari za počitniške. — Dr. P. Burkant razprava »Das Ehehindernis des Katholizismus« je zanimiva že radi tega, ker brani senatni predsednik vrhovnega sodišča mnenje, da zakonski zadržek katolicizma že od leta 1867. (državni osnovni zakoni) ne obstoji več; da ga je razveljavila, če bi veljal še, senžermenska mirovna pogodba. Novo je poslednje mnenje, pa tudi tozadevnim razlogom se da prigovarjati de lege lata. (str. 129.) Dr. A. Lenhoff: »Ehetrennung und Unterhaltsanspruch« postavlja tezo, da za vprašanje, ali je plačevati preživnino, ni merodajna oblika prestopka, marveč krivda enega zakonca (str. 138). — Iz poročila 33. nemškega pravnishkega shoda (Juristentag) v Heidelbergu od 11. do 13. septembra 1924 nas zanimajo samo nekatera vprašanja. Shod se je izrekel za to, da poprosodi državno sodišče, je-li nasprotuje poznejši zakon ustavi. Popreso o rednih sodišč o tem je odklonil. Dalje se je izrekel shod za pritegnitev laiškega elementa k vsem kazenskim sodiščem. In sicer v obliki skabinov, poroto smatra za zastarelo in preživelo ustanovo (bila je v Nemčiji odpravljena z navadno naredbo). Zanimivo je tudi, da so nemški juristi z večino glasov sklenili, da se izdaj v civilni pravdi sodba brez poprejšnje razprave, če se stranki sporazumno odredčeta ustni razpravi (str. 148). — Dr. H. Reichel priobčuje pod naslovom »Staatsvertrag und innerstaatliches Recht« zanimivo sodbo viš. dež. sodišča v Hamburgu, češ da meddržavna pogodba, ki je postala državni zakon, tega svojstva ne izgubi samo vsled dejstva, da kot mednarodna

pogodba ne velja več. (Str. 153.) — Zadnja številka je posvečena izključno reformi bračnega prava. Po uvodnih besedah urednika priporoča prof. dr. R. Rötter (»Der Weg zur Ehrerechtsreform«, str. 171) nov zakonik in fakultativno civilno poroko. Nevzdržnost sedanjega stanja prikazujeta na praktičnih primerih dr. E. Swoboda (»Aus den Grenzgebieten des Zivil- und Strafrechtes, im Bereiche der Dispensehen«, str. 174) in dr. H. Klang (»Interlokales österreichisches Eherecht«, str. 175.) — Za izpremembo zakona je tudi dr. Alfred »Rechtliche Beantwortung des sakramentalen Charakters der Ehe« (str. 180), dočim je, da se obdrži sedanje stanje, dr. L. Weinberger »Der Antrag Sever-Popp (str. 178). — Času primerno izpremembo § 144 k. z., nikakor pa ne odprave te določbe, priporoča dr. M. Prietsch: »Das Problem der Fruchtabtreibung« (str. 181). — Dr. M. Scheffenegger »Strafbarkeit der vorsätzlichen Unterlassung der schuldigen Unterhaltsleistung« (str. 182) se peča z načrtom kazenskega zakona iz leta 1912. — Zakonom, ki so nastali po prevratu v Avstriji, je posvečena cela vrsta člankov n. pr. Poročilo dunajskega pravniškega društva o štirih predavanjih o zakonu zoper nečedno tekmo (str. 12, 27). H. Luschin: »Anwendung des Familiengläubigergesetzes auf gesetzliche Unterhaltsansprüche?« (str. 24). Zanikalno. — »Erhöhung von privaten Pensionen bei Geldentwertung« (str. 25) Dve odločbi dunajskega vrh. sodišča, ki priznavata zvišanje privatnih pokojnin, češ da gre pri tem za starostno preskrbo, ki je pa tožitelji vsled razvredbe denarja ne morejo uživati, če se pokojnine ne zvišajo. — Dr. M. Hantsch: »Aus der Praxis der Außerstreitnovelle 1923« (str. 33). — L. Pachmann: »Die salzburgischen Jugendvorschriften (str. 40). — Dr. E. Hellmer: Die Überspannung des außerstreitigen Verfahrens« (str. 44): Zakonodajca poslednjih let je odkazala nespornemu postopku precej stvari, ki spadajo po svojem bistvu med sporne stvari. Radi tega postaja nesporno postopanje sporno slabše vrste. Nujno je potrebno, vrniti se k stari, principialni razmejitvi med obema postopkoma. — Dr. M. Pietsch: »Berichtigungszwang im Preßgesetz vom 7. April« (str. 49). Pisatelj prikazuje snov in razpravlja o tvarini po novem avstrijskem zakonu, izhaja pa iz temeljne teze, da popravek ni nič drugega kakor replika, z drugimi besedami, da pravzaprav ni popravek, ampak odgovor (str. 49). — Dr. I. Hauke: »Die Vereinfachung des Verfahrens außer Streitsachen (str. 81). — Dr. M. Hantsch: Mathematik im Familiengläubigergesetz (str. 92). Dr. A. Globočnik: »Berechnung des Erhöhungsanspruches nach dem Familiengläubigergesetz« (str. 146). — Dr. A. Langer: »Die Instandhaltungspflicht des Vermieters« (str. 155). — Meseca aprila je izšla posebna številka na čast Franca Kleina ob njegovi sedemdesetletnici. Jubilarja se spominja s toplimi besedami in ocenjuje njegovo delo dr. Fr.

Engel. Članki dr. E. Burna (»Die Februar - Novelle zu der ZPO für das deutsche Reich und unser Zivilprozeß«), dr. K. Heinsheimerja (»Der neue deutsche Zivilprozeß«) in dr. A. Mendelsohn-Bartholdyja (»Der Gütezwang«) se pečajo z zadnjo preosnovo nemškega civilnega procesa. — Dr. E. Hellmer: »Der Zivilprozeß Franz Kleins und der heutige österr. Prozeß« izraža željo, da bi se Kleinovo delo skoro očistilo peg in navlake, ki so posledica različnih razbremenitvenih novel (XV). — Dr. M. Pagenstocher: »Zur Auslegung des § 228 ZPO« zbira vse teorije in trdi, da se z zavrnitvijo pozitivne in z ugoditvijo negativni ugotovitveni tožbi ugotovi vselej tudi nebitje pravnega razmerja (XVIII). — Dr. G. Petschek »Relativ unbeachtliche Entscheidungen (XXXVIII). Tako imenuje pisatelj različne odločbe, na katere se drugim oblastvom, bodisi sodiščem bodisi upravnim oblastvom enostavno ni ozirati, ker so jih izrekli nekompetentni organi. — Dr. Hans Sperl: »Weigerung eines Schiedsrichters und Aufhebung des Schiedsvertrages« razlaga prav umestno navidezno antinomijo med §§ 581 in 583/2 c. pr. r. (LIII). — Drugi članki slavnostne številke, ki jim ni predmet civilni proces, so: Dr. St. Brassloff: »Die geschichtliche Grundlage des § 757 ABGB« (VIII). — Dr. H. Klang: »Richtlinien für die Aufwertung von Geldforderungen in der bisherigen Gesetzgebung (XXV). Išče iz sedanjih izjemnih zakonov smernice za bodočo valorizacijsko zakonodajo. — Dr. A. Menzel: »Einige Bemerkungen zur Rechts- und Staatspsychologie«. Kratak članek, ki skuša utemeljiti ločitev pojmov »pravna zavest — državna zavest« (XXVII). — Dr. R. Pollak: »Die demokratische Republik und ihre Volksvertretung (XLVII). Značilen članek, ki vidi rešitev demokratske republike v poudarjanju političnih dolžnosti, na mesto političnih strank naj stopijo interesne skupine, dolžnost glasovanja veljaj tudi za narodne zastopnike.

Dr. R. S.

Književna poročila.

Dr. Eugen Sladović: Ženitbeno pravo. Štampano kao rukopis. Zagreb 1925.

G. dr. Sladović, profesor na visoki šoli za trgovino in promet v Zagrebu, ki predava po 4 ure na teden tudi na pravni fakulteti zagrebskega vseučilišča, je izdal tekom letošnjega poletja v samozaložbi »Ženitbeno pravo«. Knjiga obsega v obliki velike osmerke v celem 144 tiskanih strani. Snov je razdeljena na 10 paragrafov: 1. Pojam ženitbe; 2. že-